

Сідней. — Молоді балдуристи зі школи гра на балдури, що ними керує диригент Г. Вакул, приїхали для свого гуртка назву „Ал-банди“ балдуристи ім. Густа Мотсварта”.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly \$5.00.

Статті підписані їх авторами, не несуть відповідальності за зміст. Становище редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Патріотизм понад партіями

Патріотизм не можна утотожнювати з політичною релігією, — заявив найбільшій свангельській проповідник нашого часу, Біллі Грегем у розмові з журналістами напередодні свого мінутотриваючого 5-тиденного «хрестовного походу» в Нью-Йорку на спортовому стадіоні. Провідні промови про проблеми віри, етики й моралі на тлі сучасних суспільних явищ, що їх вилучилося рік тому Біллі Грегем у найбільшій залі Медісон Сквер-Гардену в Нью-Йорку, стили впродовж 10-ох днів 230.000 слухачів. Цього року 135.000 осіб слухали золотого проповідника впродовж його виступів в тому самому місті: по кожному 30.000 слухачів денно.

Біллі Грегем глибоко стурбований моральною розбіжністю і хаосом у світі, який поводить до зло, зокрема і спеціально в американському народі. Він пильно дбає, щоб його самого не утотожнювали з жадною політичною групою. Тому й підкреслює, що його призначив президентом Ніксоном зродилася на суто особистому, а не політичному ґрунті, і що, наприклад, Ніксон не говорив з ним про свій замір призначити Генрі Кесбета Ладжа на свого персонального репрезентанта в зв'язковому до Апостольської Столиці і не радився з ним у цій справі. Біллі Грегем не має сумніву, що серед протиників В'єтнамської війни є не менші патріоти, як серед їх прихильників, і радить не брати становища окремих осіб супроти В'єтнамської війни за критерій патріотизму. Символом патріотизму є американський прапор. Біллі Грегем має соціалістичну релігію: американський прапор — понад партіями, понад расами і класами, понад актуальними політичними проблемами.

Тамсіння магичної сили, що нею деякі промови-проповідники притягають до себе увагу численних мас, належить до сфери містики, і тому важко збагнути її. Грегем, маючи, тому знаходить такий масовий відгук, що він звертається до добрих почуттів, добрих інстинктів в людини, а американська людина втомлена асептичними елементами й розкладовими явищами. Відомо, що це розмірно недавно деякі люди падали в Централ Парку в Нью-Йорку американський прапор разом із своїми рекрутаційними картками, а юрба однодумців оплескувала їх. Спонтаннічність в суспільстві дійшла до такої міри, що й посадники Нью-Йорку, колишній кількарічний конгресмен, людина високої освіти й політичного досвіду, публічно прославляв, як «герої», тих, що, будучи свідомими прихильниками наслідків для себе, відмовляються брати участь у війні, бо вважають її аморальною. Грегем має рацію, що й між протинниками В'єтнамської війни є не менші патріоти, як між їх прихильниками, але це стосується осіб, що їх «за» або «проти» збагнане на політичному світогляді, на такому або іншому розумінні державного інтересу Америки. Величезна більшість антивоєнних демонстрантів і тих, які викриваються від військової служби чи просто дезертують з війська, це не свідомі визнають якоїсь політичної концепції чи релігії, а люди без хребта, трусливі й без почуття та розуміння, що таке патріотизм, себто — що таке любов до Батьківщини, яка накладає різні супроти себе обов'язки.

Біллі Грегем проповідусь відродження надпартійного патріотизму, з яким нерозлучно пов'язана пошана до існуючого ладу й пошана до зобов'язуючих норм правосвисти. Можна не погоджуватися з актуальною політикою Уряду в різних справах внутрішнього і зовнішнього характеру, можна добиватися зміни різних існуючих законів, але треба робити це на базі того основного закону, яким є Конституція. Біллі Грегем є одним із спонсорів та ініціаторів запланованої 4 липня ц. р. у Вашингтоні маніфестації під гаслом «Віддай честь Американському Дню». Це маніфестація патріотизму, маніфестація вірності державному прапорці. Свангельський проповідник Біллі Грегем, артист — колишній Боб Гоп, головний редактор «Ріддерс Дайджесту» Гобарт Луїс, колишній президент Ліндон В. Джонсон і Гаррі С. Труман, голови Республіканської і Демократичної партій Роджерс С. Мортон і Лоренс Ф. О'Брайєн — люди з різних світів мислення і середовища. Але всі вони спонсорують ту маніфестацію державного патріотизму і вірності прапорцю, яка буде одним із могутніх проявів зануки сил нігілізму й анархії та морального відродження американського суспільства. На превеликий жаль телевізійні компанії, які передають вуличні бійки, демонстрації й авантюри — промовчують зібрання десятків тисяч осіб на проповіді Біллі Грегема. Навіть їх не було і на його не було. Це погана служба моралі народу, яку власне Біллі Грегем старався відродити.

В. Гальченко

ЧЕРВОНІ КАРАТЕЛІ

Москву непокоїть протикомуністична діяльність емігрантів у західному світі. Нім, та й виступити «Правда», «Известия» чи якесь інше «Радянська Україна» з лайкою проти «емігрантських охвістя», «запруданців Волострі». Але такі обвинувачення нікого на Заході не зворушують. Тому спецпри ЦК КПСС час від часу вдаються до інших, вишуканіших методів терору й залякування тих, які у країнах вільного світу не втекли в підземелля й не розплились серед довілля, а мужньо й чесно підносять голоси в о-звоні своїх поневолених народів і країн.

Кілька місяців тому Москва вислала офіційну вимогу до уряду Англії видати Союзному Союзу «політичного злочинця», емігранта з ювської Грузії Джорджа Чапелла — Ю. Чапелла, родом з Кутаїсі. Після понад 15-літньої мовчанки Москва запитом обвинуватила того англійського громадянина, що він нібито брав участь у винищенні 2000 жидів у двох геттах біля Тернополя і 3000 жидів у Янівському таборі біля Львова в 1943 р. Ні одна жидівська агенція, яка розшукує таких криміналістів, не згадує про Чапелла, як про учасника гітлерівських кривавих оргій. Громадянин Чапелл — Чапелда подав англійському уряду відомості про себе й заперечив будь-яку участь у винищенні жидів. Москва не змогла полати Лондону певних доказів, і так Чапелла залишили в спокої. Між іншим він у 1942 р. сам сів у гітлерівському кадеті. Чому Москва домагається його? В газеті «Бідж» у Мельбурні, і Австралії, К. Форелл по-каз, що Чапелл — Чапелда є членом грузинських інтелектуалів, які засуджують ювську домінуючу роллю в хній країні.

Московська «Правда» з 24 верня ц. р. надрукувала статтю А. Сажина під наг. «Гольяни вбивці», в якій обвинувачує німецького громадянина Д. Космовича в Штутгарті у тому, що він під час війни був «організатором Вілоруського корпусу самооборони», брав участь в багатьох розстрілах совєтських громадян, і домагається вислати його до СС-СР. При тому, розкриваються карти, чому це Москва понад чверть століття мовчала... Невідомо, чи і скільки взагалі правди й в усіх обвинуваченнях московської газети, але в ній сказано: «Це один із головців так званого Антибільшовицького Блоку Народів» (назва АВН подано з малих літер). «Правда» згадує й про інші антикомуністичні організації у вільному світі, зокрема про «різні блоки, союзи, асоціації», які «розробляють два десятки проєктів майбутнього устрою нашої держави... Минулого року «Правда» провадила велику кампанію проти одного українця, канадійського г р омадянина, власника ресторану біля Тонга, обвинувачуючи його «в співпраці з гітлерівцями» і також домагаючись безу-

пешно, щоб канадійський уряд видав його в руки «совєтського правосуддя»... Уже з цих прикладів ви-малюється картина: КГБ взяло принцип на моральний терор проти антикомуністичних діячів у вільному світі. Не захищаючи і не оправдуючи нікого, бо на це не має жадних даних, сконстатуюмо, що уряди західних країн поінформовані про таку методу московського шантажу. Якщо українці вважають, що уряд їхньої вільної західної країни є недостатньо поінформований, там треба провести відповідні заходи.

Москва й надалі буде вибирати собі особливо немилі й осіб чи й готувати замах, як то вже було плановано супроти голови ЦК АВН Ярослава Стецька. Московські руки вже обгріли кров'ю Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Степана Бандери, Лева Ребета та інших, відомих і невідомих, тільки українських, жертв. Вільна українська спільнота в усьому світі не повинна виявляти малодушності, не може в жадній мірі піддаватися московським залякуванням. Напаки — проти московської активності треба це більше посилити! Але не треба й забувати, що політичні фронти — це також війна, і що необережно передана будь-кому адреса політичного діяча — антикомуніста, якесь небажане розкриття, завелика довірливість до будь-кого — лише на руку ворогові. Також ті, що відвідують СССР як туристи, мають пам'ятати, що за «соглядатями» розмовами в так званому Товаристві «Україна» — експозитурі КГБ, чи з совєтськими «провідниками» і громадянами — стоїть випробування імперська розвідка, якій потрібні будь-які відомості про будь-кого і будь-де.

Червоні московські карателі закипають від гніву на тих, що їх знають, їх викривають і їх ненавидять. Але з такою гнівом, наклепами й вимогами видавати людей за кордону, своїми брудними інсинуаціями по різних виданнях типу «Правди», «Вісник України» чи «Голосу Родины» вони лише виявляють безсилу люту Москви супроти світу свободи і оборонців свободи Заходу, супроти всіх тих, які ось знову, в третьому тижні липня, вийдуть на вулиці сотень міст з вимогою: «Свободу поневоленим націям!»

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ОКСАНІ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

Філадельфія. — Громадський комітет м. Філадельфії для шанування пам'яті недавнього померлого поетеси Оксани Лятуринської влаштує в п'ятницю 3-го липня в залі «Трибуна» о год. 8-їй вечора Вечір пам'яті «найкрасивішої із жон руських поезій», за висловом Євгена Маланюка — Оксани Лятуринської. В програмі вечора: доповідь д-ра Богдана Романенчука про поетичну творчість, проф. Петра Метлика про скульптурну та читання поезії Володимиром Білявським.

О. Гнатко

АРАБСЬКИЙ СВІТ

У статті «Ізраїль і арабський світ» («Свобода», ч. 107) п. М. Л-ий не досвідко жодного, кожному властиво розуміти під словом «араб». У цій статті зустрічаємо також назви «Аравія» і «арабський». Шоправда, Іван Франко у своєму «Мойсеї» пише: «Сорок літ проблукавши Мойсей по арабській пустині», але «Аравія», «арабський» — це, мабуть, арабська назва. У словнику Подвезька подано «Аравія», «арабський», а «Аравія» і «арабський» знаходимо лише в списку — додатку географічних назв. Отже, хоч є назви «Аравія» і «арабський», ледве чи можемо звати арабів — «аравами».

Сьогодні є 14 незалежних арабських держав: Марокко, Алжир, Туніс, Лівія, Єгипет, Судан, Ліван, Сирія, Ірак, Йорданія, Сауді Аравія, Ємен, Південний Ємен, Мускат — Оман. Араби можуть жити в котрій — будь-де з цих 14 держав або поза ними, наприклад, у Східній Африці чи в Ізраїлі (де їх тепер меншина).

Магомедові приписують слова: «Хто говорить по-арабськи, той є араб». Це не зовсім правильно, бо, наприклад, ірландці говорять по-англійськи, але вважають себе ірландцями, а не англійцями; жиди говорять багатьма мовами, але вважають себе жидами (поійно в Ізраїлі постанали школи, в яких навчають гебрейської мови).

Арабський світ, вважається територією від Касаблянки в Марокко до Мускату над Перською затокою. Віддал між цими містами близько 3.000 миль — так, як із Лондону до Нью-Йорку. Араб може подорожувати з Касаблянки до Пакистану, не потребуючи топчака. Поійно альянти в останній війні побудували на тих величезних просторах дороги.

Є чимало різниці між арабськими племенами, але дуже сильні зв'язки в'яжуть їх разом: мова й релігія. Це цемент арабського світу. Все ж не треба перецінювати мову як з'єднуючу силу. Клясична, писана мова в

уському арабському світі та сама, і хоч є значні різниці у діалектах, освічений араб може зрозуміти кожного сустріненого араба, відкіль б він не походив. Араби користуються своєю мовою не лише для розуміння. Вони її люблять і гордяться нею. Красномовність — це дар, який араби завжди високо цінили. Вони радо слухають поетів на весіллях і інших святкових урочках, які антологують вірші на честь молодого й молодого чи з інших нагод. Слухають, хоч самі неписьменні, легко розуміють тему й оплескують поета.

Мова й релігія у сполучі з мітими й історією об'єднують арабів. А все ж, відколі араби здобули незалежні держави, вони виявляють мало старання злитися в єдину арабську націю. Ведутьні вважають себе справжніми арабами, аристократами арабського старовинного світу і відмовляють цього права сусіднім мешканцям.

Релігія арабів мусульманська, але є й араби християни. До них належать єгипетські копти, яких є 1.500.000 — 6% усього населення Єгипту. В Лівані християни різних віросповідань творять половину населення (в 1961-му році Ліван мав 2.150.000 людності). В Сирії і Йорданії християн менше. Однак, християни ніде в арабському світі не були переслідувані.

Найбільше сконцентрована в арабському світі національна меншина, це курди. Їх є 1.200.000 в північному Іраку і 2.500.000 у Сирії. Курди — це мусульмани, але не семіти. Мова курдів близька до перської.

Єгипет під різними оглядами можна назвати серцем новітнього арабського світу. З усіх арабських держав це найгустіше заселена і найбільш упрощована країна. Студенти з інших арабських держав учаться в університеті Каїра й Александрії. Єгипетські вчителі викладають по школах сусідніх арабських держав. Арабські кінофільми є для арабського світу тим, чим є Голлівуд для Америки.

Негритянський провідник епископ Споттсвуд називає Уряд протинегритянським

Сінсінгеті, Огайо. — На 61-ій Конвенції «Крайового Товариства для Поступу Колоніальних Людей», голова цього Товариства епископ Стіфен Дж. Споттсвуд назвав республіканський Уряд президента Ніксона «протинегритянським». Він казав, що це вперше від 1920 року Федеральний Уряд вирішив правити «проти потреб і аспірацій найбільшої меншини» — найкрасивішої із жон руських поезій, за висловом Євгена Маланюка — Оксани Лятуринської. В програмі вечора: доповідь д-ра Богдана Романенчука про поетичну творчість, проф. Петра Метлика про скульптурну та читання поезії Володимиром Білявським.

пу Колоніальних Людей — належить до расово поміркованих в протилежності до лівих крайніх муринських націоналістів із організації «Чорної Пантери». Епископ Споттсвуд критикував і тих негритів, які свідомо бажали відділитися від білої частини суспільства, як наприклад тих муринських студентів, що хочуть мати окремі спадкові в студентських гуртожитках, та окремі кафеєтерії й окремі предмети навчання в школах. Споттсвуд твердив, що не можна поділяти країну на дві частини: для білих і для чорних, бо це не буде по демократично-му. Немає окремих проблем для негритів і окремих для білих, є ті самі проблеми для всієї людності цієї країни.

Величезний вплив на життя привнесла, що ця делегація, як також відділення папою Павлом VI патріарха Атанасіяса I в Константинополі в липні 1967 р., підготують дорогу папі в Москву. Факт відновлення дипломатичних зв'язків між Ватиканом і Югославією 25 червня 1966 р. дав нагоду для сенсаційних і фантастичних міркувань про можливість відкриття ватиканського посольства в Москві, при чому подавалося в пресі особу нашого Верховного Архипієскопа Йосифа Сліпого, як єдиного кандидата на папський нувця в Москві.

Відразу ж після історичного Синоду у к р аїнських Владик в Римі у 1969 р. приїхав до Ватикану висланець московського патріярха, лєнінградський архієпископ Нікодим (Ротов) з дарунками та орденами для деяких кардиналів. Таємні переговори між московським патріярхом і Ватиканом мають на меті не допустити до створення українського патріярхату і помісності Української Като-

Марія Логун

ВИСТАВКА Т. ВИРСТИ В МОНТРЕАЛІ

Український Комітет Співпраці з Музеєм Мистецтв та Український Літературно-Мистецький Клуб в Монреалі влаштували на початку травня ц. р. виставку відомого українського майстра з Парижу, Телестиха Вирсти. Заслугою п. Б. Якимовича, молодого викладача у французькому університеті, було те, що виставка відбулася в приміщенні С о ц іального Центру Монреальського університету, що надало їй спеціального престижу.

На відкритті виставки в середу 6 травня явилось понад 200 осіб, що на місцеві обставини було неабиякою подією, коли зважити до того ж, що це був будень 41 картина — 21 кваш і 20 оліїних образів — творили фантастичну мозаїку, що відразу захопила глядачів, серед яких з французького світу були журналісти, колишній співробітник найбільшого французького часопису в Монреалі Андре Люшер (тепер працює в міністерстві еміграції), популярне радіо — телевізійна коментаторка Пієрет Шампу, п. Пієр Допрє з дружиною та багато інших.

Про те, який успіх мала виставка, може свідчити факт, що вже перед її відкриттям продано шість картин, а більшість була розпродана під час відкриття. І хоч вона була запланована на 10 днів, з уваги на небувалу успіх її продовжено ще на один тиждень.

Говорити про мистецтво Вирсти — це хіба повторювати те, що про нього вже сказали авторитетні голоси, бо його ім'я добре відоме на європейському континенті, де він, починаючи з 1930 року, мав 32 індивідуальні виставки в Парижі, Копенгагені, Брюсселі, Стокгольмі, Берні та інших містах, а крім того брав участь у французьких та міжнародних виставках.

Валлемар Жорж у своїй статті з приводу однієї виставки Вирсти в 1966 році у галерії Альберт Шабо в Парижі вже самим заголовком окреслив нашого мистця як поета в малюванні. Він докладно проаналізував згодом про переживання й емоції мистця, які своєрідно виявлялися в кожній картині й творять химерні креції, часом аналогічні, але такі фантастичні в своїй суті, що не можна не захоплюватися їхньою магнічною красою.

Вирста справді віртуоз у техніці накладання фарб, вони наче накривають одна одну, але рівночасно чисті й прозорі. Чи це олії, чи гваші, чи акриліки (цих останніх на виставці не було), вони силою своєю висловлюють справжню символічну поетичність.

Мистецтво Вирсти вийшло поза межі звичайних норм, воно вирвалось з рамок реального і перейшло в світ уявний. Незалежно від того, що впливає на уяву мистця — чи якісь полярні світила, чи думки про небагатовікові космічні простори, чи етичні океанські простори, — він творить свідомо чи під свідомо за голосом душі. І через те малюнки Вирсти на-

не самоцвіта, випромінюють кольори, що ведуть глядача в казковий світ краси, в який мистець вітася сам. Вирста навіть не хоче називати своїх образів, щоб не накидати глядачеві своєї думки. Істинне для нього те, що глядач сам збагне в мистерії візерунків і кольорів його картин.

Про свою творчість Вирста висловлюється так: «Мі картини — це вільні композиції, базовані на модерному світосприйманні й надхненні самим життям у найширшому розумінні цього слова. Фази творення моїх картин, тісно пов'язані поміж собою, наче відливають одна з одною. Темі моїх творів — це вияв моїх душевних переживань, які мають, можливо, початок у дуже давньому минулому, чи відносяться до вілай далекого майбутнього. Моїм бажанням є, щоб глядач відчув силу імпульсу, який керував мною під час творення даної картини. І якщо під впливом поетичного настанення моєї душі він спроможний буде створити свій власний фігуративний чи не фігуративний образ, тоді я, як мистець, досягну своєї цілі».

Вирста, без сумніву, мистець небуденної культури, з аристократичними манерами співрозмовець, а зокрема дуже тонкий у відношенні до молоді. На виставці в Монреалі його відвідували цілими гуртами студенти, пластуни, з якими він говорив про мистецтво взагалі, а про свою творчість зокрема. Вони горнулися до нього, слухали його розповіді і зацікавлені питаннями, на які він вичерпно відповідав.

У Монреалі мистець мав інтерв'ю в місцевих українських радіопрограмах, як також у передачі на Україну через «Голос Канади». Пієрет Шампу подала до коментарі про нашого мистця у французькому радіо.

Спеціальна подяка належить директорці Соціального Центру Монреальського університету п. Готіє, який прихильно поставився до нашого майстра і допоміг у влаштуванні виставки, а організатором виставки належить признати за великий вклад праці, яка увінчалась моральним і матеріальним успіхом.

В цю пору мистець перебував в ЗСА. Ми віримо, що він і там знайде прихильну та вдячну публіку.

АТАВІСТИ

Це Петро й Катерина (та друга). За розбіт пропалена сміли. Це Ульянов, це більший катюга, Та це більший упір — Джугашвілі.

Іх усіх звеличали боїни. Звеличали за гвалт і за муки. Ім співають хвалебні пеани Закатованих предків упуки.

А в талмудах своїх чи коранах Чорнокнижники їх написали. Що на кайнах тих, на тиранах, Ідеали святі спочивали!

Не дивуюсь катам ані трохи. Це зразки атаківизм між нами, Всі бо ми за старої епохи Рід за родом чинили те саме:

Смакували людей мов шквали, Обділяли до білої кости, До краплини їх кров поликали, Це й гарчали від лютости злости.

Не дивуюсь катам. І боїни. І співці голосні, і софісти, Що складали ті дні корани, Геть усі, як один, атавісти.

С. РИНДИК

1970 р. лицької Церкви. Нікодим був два рази на авіденції у св. Отця.

В «Осесваторе Романо» з 20-21 квітня 1970 р. була вміщена проповідь св. Отця, яку він вів вівчосно до пап'юників і туристів. Ось цитата з цієї проповіді: «З певністю ми довідались про смерті (Закінчення на стор. 3-й)»

Д-р Юліан Колтуш

ВАТИКАН І МОСКВА

(Дипломатичні контакти)

(6)

Як відомо, після вибуху першої світової війни митрополит А. Шептицький був інтернований російською владою і засланний до Суздальського монастиря. У тій нездоровій місцевості, в'язниці з надзвичайно суворим режимом цілий ряд православних монахів і священників помирали в дуже скорому часі.

Перебуваючи три роки на зселанні, митрополит Шептицький у 1917 р. вийшов на волю. По дорозі він прибув до Петрограду і там скликав перший Синод росіян-католиків, в якому взяли участь московські священники-католики Леонід Федоров, Зерчанинов, Дайбер, Верховський, Колінінський і інші. Були також присутні латинські єпископи: митр. Е. Ропп, єпископ Цешляк, о. Триєнчик.

Митрополит А. Шептицький, згідно з укладеним йому Писм Х правами, іменував о. Леоніда Федорова своїм екзархом для католиків східного обряду на цілу Росію.

Після переїзду владі більшовицями о. Федоров був засланний на Сибір і там помер у 1935 р. Секретар комуністичної партії в Ленінграді, що знищив тамосню католицьку церкву східного обряду, сказав: «Якщо руські люди будуть ходити до польських костелів, то сполучяться тисяча, може й десять тисяч. Це ще не страшно, але у Федорівську Церкву підуть мільйони!»

20. Незміщеність релігії

Апостольська Столиця беззастовно закликала совєт-

ку владу дати свободу релігії, але без успіху. В 1923 р., коли представники совєтського уряду зустрілися з представниками західних потуг на конференції в Женеві, папа Пій XI, апелюючи до союзників, поставив пропозицію, щоб забезпечення релігійної свободи в Совєтському Союзі було передумовою для його визнання. Однак, цю пропозицію відкинуто.

У 1936 р. папа Пій XI видав енцикліку проти безбожого комунізму: «Divini Redemptoris».

Совєтський уряд нічим релігійно від початку свого існування всіма засобами, але не викоренив її із серцевої людий. Совєтський комісар освіти А. Луначарський сказав: «Релігія — незначний чиях. Чим сильніше її прибиває, тим вона глибше втикається в людську душу!»

В 1937 році голова Союзу Воєнних Безбожників Ярославський парівар: «Неможливо збудувати комунізм у спільноті, одна половина якої вірить в Бога, а друга половина боїться диявола!»

(С. Тимашев «Релігія в Соєтській Росії», 1942).

21. Від викляття до діалогу

Папа Пій XII видав у 1949 р. декрет, в якому заявив, що всі католики, які свідомо визнають доктрину атеїстичного комунізму, пропагують та обороняють ту доктрину, будуть «ліце факто» предметом спеціальної економуніки-викляття.

Московський патріярх Алексій на запит представника агенції Ройтера, що він думав про декрет Пія XII, ствердив, що викляття вішавців комунізму засвідчили противитись науці Православної Церкви, бо у православних не може бути протиріччя між людським розумом і логікою. Православна Церква і логіка вийшли до совєтської держави.

Напрямок і тактика ватиканських дипломатів відносно С. ССР змінилися за понтифікату папи Івана XXIII, коли увійшов в курс т. зв. діалогу. Ініціативу до діалогу вияви-

ла Москва, а Ватикан пішов назустріч.

У 1962 р. Хрущов вислав папі Іванові XXIII побажання з нагоди дня його народження, а після гратуляції з нагоди призначення йому мирової нагороди фундацією ім. Балцана. Бо чому ж би не використати Католицької Церкви для своїх політичних цілей так, як це робили царі? Після Хрущов вислав до папи свою дочку і зятя Аджубе, щоб з а к р і п і т и зв'язки.

Прийняття на приватній авіденції комуністичної папії Аджубе і його дружини Раді, викликало обурення в консервативних католицьких колах, нібито «папа запропонував комуністам». Появилися статті з гострою критикою східної політики Ватикану. Критика не оминула особий св. Отця. А м е р и к а н с ь к и й суєтський т и ж н и к «А-мерика» з 13 липня 1963 р. писав, що св. Отець «у своєму прагненні світового миру посуває в тактиці задалеко і понав у засідку комуністів!» Підкреслювано також

Гуманітарна праця ЗУАДКомітету

6 червня відбулися у Філадельфії чергові збори Екзекутивної ЗУАДК з участю д-ра В. Галана, президента ЗУАДК, д-ра О. Білика, заст. през., д-ра Б. Гнатюка, секретаря, п-ні О. Генгалю, секретарки, мгр. О. Тарнавського, екз. дир., дир. І. Поритка, чл. Контр. Ком., інж. І. Скіри і д-ра М. Ценка, на яких обговорено та вирішено наступні справи:

Г. Допомога братам в Югославії

а) Фінансовий звіт:

На заклик ЗУАДК зібрана досі загальна сума до 25 травня 1970 року \$27,718.54. Видано на висилку одягу вартості \$320,000 і \$10,000 ліків \$4,690.08.

Передано готівкою \$1,500. Адміністративні видатки \$2,013.18.

Видано разом \$9,013.18. Залишилась біланс з днем 25 травня \$18,705.36.

Численні організації, які переводили збори на власні заклики, цих збірок досі не передали до ЗУАДК, а тим самим не виконали доручення Координаційної Ради.

Поіменний список пожертв, які прийшли до ЗУАДК до дня 25 травня 1970 р. вже вислано до преси і він буде проголошений окремо в додатку „Вісті ЗУАДК“.

б) Пересилка одягу:

Згідно з повідомленням п. дир. М. Коця — з магазину в Джерзі Сіті вислано до Югославії 759 пак одягу і взуття вартості \$300,000, та 12 скринь медикаментів вартості \$26,000.

Коли врахувати заощаджені кошти пересилки і вартість висланих речей, то загальна вартість допомоги висланої до Югославії через ЗУАДК становить \$380,000.

В магазині залишилась ще мала кількість одягу, яка буде вислана в інші міста.

Поклади збірки одягу зберігана, — потрібно фінансової допомоги, тому усі збірки гроші просимо негайно пересилати до: United Ukra-

inian American Relief Committee, 5020 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141, щоб можна заявляти дальшу працю допомоги.

а) Дальша гуманітарна праця для Югославії

Ця праця повинна вестися в напрямі:

1. Гуманітарної допомоги потребуючим, яку можна вести найкраще через церковні організації;

2. Допомога дітям — через відбудову школи в Де-Вяттіні і Лішні, де наука відбувається в українській мові і до якої вчащають в 95% українські діти, та можливо табору для молоді, і допомога, щоб ці табори вдержати.

3. Допомога студентам для закінчення студій (діти в Римі).

4. Медична допомога. Два амбулаторії для шкіл і населення.

5. Документальний фільм, який виготовить студент Темпел Університету Микола Куліш, що вже одержав усі дозволи від влади і має забезпечення співпрацю наших громадських і церковних організацій.

II. Фондація ім. Г. і Р. Лесюк

Фондація пічне свою працю під управу 7-ох трестів, якими є тепер: д-р В. Галан, Мирон Карбінюк, адв. Тома Дармограй, Іван Поритко, Іван Скіра, Дмитро Ткачук і п-ні Зв. Романів.

Увага цієї фондації звернена головним чином до допомоги старшим людям і суспільну службу. Деталі цієї праці та її відношення до праці ЗУАДК будуть проголошені окремо об'єднанням.

III. Поміч в інших країнах

Поміч, зокрема в Бразилії і Аргентині, можлива, але треба налагодити організаційний відділ.

На зборах Екзекутивної був прийнятий о. Вікентій Прихидько, який передав особистого листа Єпископа Р. Мартинця, Апост. Екзарха, в

якому точно з'ясовано великі потреби допомогової праці в Бразилії. Предсавічений Владика подав начерк організації Допомогового Комітету, а о. Прихидько поділився своїми спостереженнями про життя українців в Бразилії (зокрема селянського населення).

В дискусії брали участь усі прийняті, і стверджено, що допомога Бразилії є нечужа і можлива, зокрема при допомозі Уряду ЗСА, і її треба б поділити на три головні частини, а саме:

1. Негайна допомога дійсно потребуючим родинам, які списки передав о. В. Прихидько.

2. Допомога сільському населенню в підготовці до поліпшення метод праці.

3. Допомога молоді кінчати вищі школи у формі створення нових і поширення дотеперішніх приміщень церковних і світських організацій в Бразилії.

Після основної дискусії рішення:

а. Скласти окреме засідання Екзекутивної ЗУАДК і присвятити його виключно справі допомоги в Бразилії.

б. Створити окрему комісію для справ допомоги Бразилії, яка підготує усі потрібні матеріали.

в. Поробити усі потрібні старання перед Урядом ЗСА для навізання тісного контакту для співпраці та евангелічного відкриття станиці ЗУАДК в Бразилії.

г. Вислати негайно допомогу на усі одержані досі списки потребуючих.

IV. Координаційна Рада

Вістка, подана в пресі в справі зборів Координаційної Ради при ЗУАДК, які відбулися 25 травня 1970 р. у Філадельфії, подас цілковито звихнений вигляд ходу наразі.

Вістка, подана в одній газеті, не згадує зовсім, що правильний Координаційної Ради був схвалений рік тому, та що більшість організацій з т. зв. Координаційної Ради зовсім не відповіли на запитник, а тепер не переслала збірок, переведених для допомоги Югославії.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

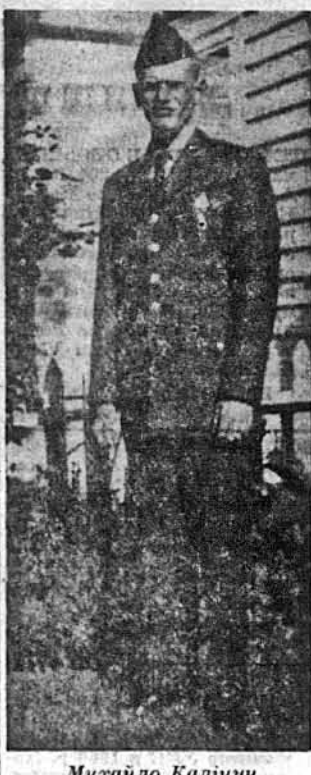
Великі завдання і великі можливості, які тепер стоять перед ЗУАДК, стократно перевищують усі його дотеперішні досягнення на міжнародному полі.

Щоб використати всі можливості, треба рук до праці, членів і фондів, пожертв громадянства. Екзекутивна ЗУАДК прохас Вас стати членом ЗУАДК і прислати свою пожертву на подану вище адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філадельфії

Очікують сина з війни

Приспівані відділки американських військ з В'єтнаму збільшили надії багатьох американських родин на шасливий поворот їхніх синів і батьків з тієї оспорюваної війни. До цих, що очікують, належить і багато українських родин, між ними й відомі наші громадяни Іван і Софія Каліцун в Елізабеті, Нью Джерзі. Очікують вони повороту свого сина Михайла, який вже від довгого часу обороняє волю перед комуністичною агресією в далекому В'єтнамі. Михайло Каліцун закінчив з високим відзначенням студії архітектури. Він, його батьки та його сестра Марійка є членами 234-го Відділу Українського Народного Союзу, секретар якого п. Іван Іванюк уже деякий час тому й повідомив нас про тривоги та надії батьків, які очікують повороту сина з війни.



Михайло Каліцун

Успіх Романа Матковського

Роман Матковський, син панства Марії й Василя у Фордс, Н.Дж., народився 24 вересня 1946 р. в Німеччині. Прибув до ЗСА 1949 р., закінчив початкову школу у Перт Амбой, Н.Дж., середню у Вудбрідж, Н.Дж. 25-го травня 1968 р. закінчив коледж в Емпорті, Кензас, де студіював хімію та одержав диплом бакалавра наук.

Молодий хімік мав добре поручення на вищі студії, був нагороджений і прийнятий до колегії професорів в Університеті Дейтона, Огайо. По короткій часі він був найменований заступником керівника лабораторії для дослідів фізики і хімії, де одержав диплом інженера технологічних наук.

Молодий хімік Роман Матковський мав добрий успіх у наукових дослідках і був покликаний на конференції науковців до Централі Космічної Агенції в Юстоні, Техас. Р. Матковський є співробітником Chemical & Engineering News та членом Американського Хімічного Товариства і American Association for the Advancement of Science.

Роман Матковський та його батьки є членами 104 Відділу УНСОУ ім. св. о. Николія в Перт Амбой, Н.Дж. Слід згадати, що Роман має у плані 12-го вересня ц.р. одружитись з панною Янгетою Моррей, яка також покінчила високі студії.

Н.Н.

Загальні збори Українського Народного Дому в Нью Гейвені

У неділю 22-го березня 1970 року відбулися загальні збори уділовців Українського Народного Дому в Нью Гейвені. Зборами провадили президія в складі: д-р Михайло Сігурович, президент і Гнат Андрушишин — секретар. По вислуханнях звіту голови уступаючої управи та доповнення його членами управи, збори на внесок Контрольної Комісії удили абсолютну і похвалу уступаючої управи та вибрали нову в такому складі: голова Михайло Пушкар (перезобраний), Богдан Антонович — заступник голови, Богдан Данко — секретар української мови, Володимир Березовський, мол. — секретар англійської мови, книговод Дмитро Малик, секретар Василь Гачкевич, господар Іван Самотіха, імпресаріус.

У звітовому році закупили сусідній двоповерховий мулявий будинок. Загальні збори прийняли від місцевого відділу Українського Конгресового Комітету Америки УКА голова д-р М. Сігурович, вказуючи на велику роль, яку відіграв Український Народний Дім для української спільноти в Нью Гейвені, та побажав дальшого розвитку цієї інституції.

(мн)

НАДЗВИЧАЙНА ВАКАЦІЙНА ЗНИЖКА. ЗАМІСТЬ \$27.00 — ПЛАТИТЕ — \$20.00. УПРИЄМНІТЬ СОБІ ВАКАЦІЇ! БЕРІТЬ ЗІ СОБОЮ ТАКІ КНИЖКИ:

Лука Луців: Іван Франко — Борець за національну і соціальну справедливість. Сторін 654	\$9.50
Лука Луців: Тарас Шевченко: Співець української слави, стор. 192	2.50
Лука Луців: Маркіян Шашкевич. Біографія і характеристика творчості з додатком усіх оригінальних творів поета. Ст. 118	2.00
Лука Луців: Ольга Кобилянська (В 100-річчя її народіння), ст. 72	1.00
Лука Луців: Іван Франко. Життя і творчість. Ст. 64	1.50
Володимир Кедровський: Обрис минулого. Стор. 136	2.50
Шевченкові думи і пісні. (У сторіччя смерті Поета). Стор. 112	1.00
Василь Барка: Рай — Роман. Стор. 309	2.00
Taras Shevchenko — Bard of Ukraine by D. Doroshenko	.50
Ivan Franko — Poems. Translation of Percival Cumdy, edited by Clarence A. Manning	4.50

Замовлення і належність (чеки, поштові перекази) шліть до:

“Svoboda”

81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303

Геммонд, Індіанна на допомогу братам в Югославії і ФНУ

107-й

